

Estonian American National Council
Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides

President
Mai-Liis Bartling

Vice President
Maia Linask

Treasurer
Aarne Elias

Secretary
Gilda Karu

Executive Board
Kristi Allpere
Leif Fritzell
Kristel Imeraj
Sirje Kiin
Andres Simonson
Terje Van Schaik
Ilmar Vanderer

Council Members
Anne-Reet Annunziata
Epp Annus
Marit Davey
Kristel Imeraj
Laine Kõiva Kingo
Jüri Koll
Häly Laasme McQuilken
Merle Liivand
Uku Meri
Mati Otsmaa
Jaak Rakfeldt
Marju Rink-Abel
Ingrid Roosild
Tiina Sepp
Alvar Soosaar
Eric Suuberg
Lisa Trei

Executive Director
Leelo Linask

ERKÜ avaldus Eesti juuniküüditamiste leinapäeval, 14. juuni

USA eestlastel ei unune Nõukogude küüditamised ja julmused

Üle 10 000 eestlase saadeti 1941. aasta 14. juunil sunniviisiliselt Siberisse.

Igal aastal, 14. juunil, peatuvad eestlased üle maailma, et mälestada 1941. aasta massiküüditamisi – kui enam kui 10 000 süütut inimest kisti oma kodudest ja saadeti Nõukogude okupatsioonivõimude poolt Siberisse. Tähtpäeva 84. aastapäeva lähenedes on oluline meelespidada mitte ainult neid sündmusi, vaid ka nende ajaloolist konteksti.

- Juuni 1941. aasta küüditamised kujutavad endast üht traagilisemat ja jõhkramat peatükki Eesti ajaloos. Selle viisid läbi nõukogude võimud ja nende salapolitsei NKVD. Haarangud ja arreteerimised toimusid enamasti ilma igasuguse etteteatamiseta – sageli äratati pered keset ööd, vahistati ja paigutati veise- või kaubavagunitesse, et alustada kurnavat nädalatepikkust teekonda Siberisse, rohkem kui 4000 kilomeetri kaugusele.

- 1941. aasta küüditamised olid äärmise kannatuse ja kaotuse aeg ning kujunesid paljuski meie rahva ajaloolise mälu ja identiteedi kujundajaks. Kuigi massiküüditamine algas 14. juunil ja jätkus kõige intensiivsemalt järgnevate päevade jooksul, kestsid arreteerimised ja repressioonid kogu suve ja sügise vältel.

- Küüditamiste eesmärk oli Eesti rahvusliku identiteedi hävitamine ja igasuguse vastupanu mahasurumine. Selle perioodi jooksul viis NKVD läbi ka massilisi arreteerimisi ja hukkamisi – ohvriks langesid tuhanded eestlased.

- Need küüditamised olid osa laiemast Nõukogude repressioonikampaaniast, mille eesmärk oli pärast 1940. aasta okupatsiooni kõrvaldada võimalik vastupanu Balti riikides – Eestis, Lätis ja Leedus. Ajavahemikus 1940–1952 küüditati hinnanguliselt üle 124 000 eestlase ning üle 500 000 balti rahva esindaja.

- Paljud küüditatud viidi laiali kaugematesse ja karmidesse piirkondadesse, sageli ilma lootuseta kunagi kodumaale naasta. Ajaloolased hindavad, et kuni 30% küüditatud eestlastest ei jäänud ellu. Kõige rängemalt tabasid need tingimused lapsi – eriti imikuid, kellest paljud surid kas teel või sunnitöölaagrites.

- Need küüditamised ja repressioonid muutsid oluliselt Balti riikide

rahvastiku koosseisu ning jäävad alatiseks meie ajaloomällu. Paljudel meist on pereleikmeid, kes elasid need katsumused läbi ja on oma mälestusi meiega jaganud.

Ameerika eestlastena ei tohi me iialgi meelest lasta seda hirmu ja õudust, mida meie kaasmaalased rängal ajal läbi elasid.

Kutsun Ameerika eestlasi üles olema tähelepanelikud ja hästi informeeritud – ärgem kaotagem silmist seda, mis toimub meie ümber ja kogu maailmas. Seisakem kindlalt demokraatlike väärtuste, rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste eest – just nagu oleme seda teinud varem, Eesti toetuseks.

Sel **14. juunil** toetugem meie jagatud ajaloole ja ühismälule, et selgelt ja väärikalt **hukka mõista Vene agressioon ja jätkuvad ebaseaduslikud vägivallaaktid Ukrainas** – sealhulgas Venemaa okupatsioonivõimude poolt toime pandud elanike ja laste sunniviisiline äraviimine. Samuti peame olema valmis tunnistama demokraatiat ähvardavaid ohte ka siin, Ameerika Ühendriikides. **Kõige tähtsam on, et hoiaksime kokku ning kasutaksime oma häält sihikindlalt, väärikalt ja läbimõeldult – austades neid vabadusi ja õigusi, mida kalliks peame – ning armastusega nii Eesti kui ka Ameerika Ühendriikide vastu.**

Mai-Liis Bartling
ERKÜ president

Kontakt:

Estonian American National Council:
www.erku@estosite.org

###